

Datum
2020-01-23

Adress
August Palms Plats 1

Diarienummer
STK-2019-1580

Yttrande

Till
Region Skåne

Remiss från Region Skåne - Regional utvecklingsstrategi – Det öppna Skåne 2030 **Dnr 1800897**

Övergripande synpunkter

Region Skånes ambition att genom en regional utvecklingsstrategi skapa en plattform för samverkan mellan olika aktörer i Skåne är god. För att kunna utveckla regionen är det avgörande att ett gott samarbete mellan olika regionala aktörer främjas, och att arenor för regional samverkan utvecklas och underhålls.

Det är positivt att det görs en översyn av målstyrningen och strategin som helhet. Malmö stad anser dock att de föreslagna målsättningarna fortfarande är för oprecisa och allmänt hållna för att på allvar utgöra en planeringsgrund. Målen behöver vässas ytterligare och verktyg och handlingsvägar behöver tillkomma. Själva strategidokumentet handlar i princip endast om visionen. Det beskrivs bara kortfattat vad områdesstrategier samt handlingsplaner och program är och hur de ska användas. Utvecklingsstrategin bör på ett utförligare sätt behandla och beskriva helheten och kopplingarna mellan de olika nivåerna.

Malmö stad ser positivt på att hållbarhetsperspektiven nu nämns i strategin, men det framgår inte på vilket sätt mål, prioriteringar och insatser i det regionala utvecklingsarbetet ska bidra till uppfyllandet av Agenda 2030. Relationen till Agenda 2030 behöver tydliggöras och strategin utformas så att måluppföljningen kan bidra till den nationella och internationella uppföljningen av Agenda 2030:s genomförande. Om ambitionen är att hållbarhetsperspektiven i strategin ska balanseras bättre, bör mer utrymme ges åt den sociala dimensionen av hållbar utveckling.

Malmö stad kan i strategiförslaget inte identifiera Malmös roll tillsammans med Köpenhamn som storstäder i Greater Copenhagen geografin. Den regionala utvecklingsstrategin bör tydligt syfta till att stärka de gränsöverskridande storstadsregionernas utvecklingskraft och de samarbeten som pågår. En funktionell Öresundsregion är viktig för Skånes utveckling och för den nationella tillväxten, vilket på ett tydligare sätt bör framgå i utvecklingsstrategin.

Malmö stad saknar det delregionala perspektivet i utvecklingsstrategin. Den långsiktiga trenden i Skåne är att utvecklingen koncentreras till kommunerna i sydvästra Skåne där

Malmö utmärker sig som motorn för tillväxt av arbetstillfällen och befolkning. Det är angeläget att fortsatt tillvarata den starka utvecklingskraft som finns i Malmö och sydvästra Skåne. Det är även väsentligt att Region Skåne fångar upp betydelsefulla lokala och mellankommunala framtidsfrågor i utvecklingsstrategin. Sedan flera år samverkar kommunerna i MalmöLundregionen i strategiska och praktiska utvecklingsfrågor inom bland annat infrastruktur och näringsliv.

Region Skåne bör inte bortse ifrån det faktum att förutsättningarna för regionens olika delar varierar stort. De framtagna målsättningarna kan inte hanteras likartat för alla kommuner i Skåne. Samtidigt som strategins målsättningar behöver tydliggöras, behöver en prioritering av målen ske för att bättre anpassas till de skilda förutsättningarna i Skånes olika delar. Storstadens förutsättningar och särskilda utmaningar behöver beaktas i strategin.

Målsättningarna

Malmö stad noterar att det finns en otydlighet kring vad som är en målsättning i strategin. Dels finns sex målsättningar som namnger kapitel, dels innehåller varje kapitel numrerade målsättningar. Därtill framstår kapiteln som separata avsnitt som inte relaterar till varandra tillräckligt bra. Skrivningarna om Agenda 2030 borde integreras med och synliggöras i utvecklingsstrategins olika delar, istället för i en samlad beskrivning. Likaså borde de områdesstrategier, handlingsplaner och program, som redan finns framtagna, anges vid respektive målsättning. Det skulle underlätta för att förstå struktur och innehåll samt tydliggöra kopplingen mellan mål och genomförande.

Detaljerade synpunkter på respektive målsättningsavsnitt:

Skåne ska erbjuda framtidstro och livskvalitet

Det är positivt att målområdet har en koppling till den nationella folkhälsopolitikens mål om en god och jämlik hälsa för hela befolkningen samt arbetet med mänskliga rättigheter. Malmö stad saknar dock målskrivningar som handlar om att stärka den sociala sammanhållningen i regionen och för att skapa förutsättningar för ökad sysselsättning och inkludering i samhället.

Skåne ska vara en stark hållbar tillväxtmotor

Ambitionen som uttrycks i förordet till strategin, om att möta utmaningarna ”hög arbetslöshet, låg produktivitet och en tillväxt som kunde vara högre” behöver avspeglas mer och bättre i målsättningen om att Skåne ska vara en stark hållbar tillväxtmotor.

Storstadsperspektivet behöver lyftas fram väsentligt mer. Storstadens särskilda förutsättningar och utmaningar behöver synliggöras. Malmö har en dominerande roll i framväxten av nya företag, arbetstillfällen samt befolkningstillväxt i Skåne. Tillsammans med Köpenhamn utgör vi motorerna i Greater Copnehamen geografin. För att Malmö ytterligare ska kunna stärka sin roll som regional tillväxt- och näringslivsmotor krävs ett tydligt fokus på sysselsättningens centrala roll för att säkerställa skattekraft, välfärd och en hållbar utveckling. Besöksnäringen betydelse för tillväxten och en stärkt regional samverkan kring Skåne som destination bör synliggöras i avsnittet.

Malmö stad vill också särskilt framhålla vikten av en välfungerande regional samverkan och utveckling inom strategisk kompetensförsörjning. En fungerande kompetensförsörjning är en långsiktig grund för att säkra välfärden och för att utveckla en bättre social sammanhållning. Tillgång till arbetskraft med relevant kompetens och/eller yrkeserfarenhet är också en förutsättning för att näringslivet ska fortsätta att utvecklas. Förutsättningar för en fungerande kompetensförsörjning skapas om utbildnings- och arbetsmarknadssystemets olika delar samverkar med varandra och med det omgivande samhället, utifrån de behov som finns i näringslivet i termer av arbetskraft.

Det är positivt att ESS och MAX IV lyfts fram. En kraftsamling kring anläggningarna stärker Skåne. Samtidigt behöver de omges av en forskningsmiljö i världsklass för att kunna nå sin fulla potential. I avsnittet om att bygga en stark kunskapsregion bör även betydelsen av en förstärkt samverkan med universiteten i Greater Copenhagen geografin nämnas.

Skåne ska stärka mångfalden av goda livsmiljöer

En rådande utvecklingstrend som saknas i avsnittet är urbaniseringen. Såväl globalt som nationellt drivs befolkningsutvecklingen av urbaniseringen. Stockholm, Göteborg och Malmö drar ifrån övriga kommuner/regioner när det gäller befolkningstillväxt. Storstadsregionernas starka utveckling kopplat till regionernas utvecklingspotential visar på den stora betydelsen som en stark centralort och en stark funktionell arbetsmarknadsregion har för en regions långsiktiga utveckling. Samtidigt för urbaniseringen med sig särskilda utmaningar. Ett växande Malmö kommer att påverka hela regionen på olika plan, inte minst när det gäller infrastruktur, sysselsättning, bostadsmarknad, utbildning, hälso- och sjukvård etc. Detta bör avspeglas i strategin.

Skåne ska ha en frisk miljö och en hållbar resursanvändning

Malmö stad ser positivt på att det tillkommit ett målsättningsavsnitt om miljö och hållbar resursanvändning. Dock behöver Skånes olika perspektiv och utmaningar lyftas fram bättre. Urbaniseringen gör att en allt större andel av befolkningen bosätter sig i tätorter. Det gör att stadens och tätortens infrastruktur behöver stödja utvecklingen av ren luft, minimerade utsläpp samt säkra och effektiva transporter. Innovationer, digitalisering, miljö- och klimatteknik kan skapa möjligheter att möta samhällets utmaningar på ett effektivt och hållbart sätt. Region Skåne har stora möjligheter att främja ett arbete där åtgärder för minskade utsläpp och klimatanpassning genomförs parallellt för att skapa förutsättningar för en hållbar stadsplanering, regional utveckling och folkhälsa. Detta borde framgå tydligare i avsnittet.

Skåne ska ställa om för att klara välfärden

Avsnittets inriktning behöver tydliggöras, bland annat avseende vilken välfärd som åsyftas. Malmö stad vill i sammanhanget betona Region Skånes särskilda ansvar inom hälso- och sjukvårdsområdet och vikten av att tydliggöra utvecklingsambitionerna inom detta ansvarsområde i den regionala utvecklingsstrategin.

Skåne ska vara globalt attraktivt

Malmö stad anser att målsättningen om internationell tillgänglighet behöver uttryckas tydligare. Det bör anges att nya Öresundsförbindelser (Öresundsmetron och HH-förbindelsen) ska vara beslutade eller påbörjade innan 2030. Det bör även framgå att en viktig faktor för att öka den internationella tillgängligheten är att stärka kollektivtrafiktillgången till flygplatser och kommande stationer för höghastighetsjärnväg.

Genomförande och uppföljning

Malmö stad saknar en utförlig beskrivning av själva genomförandet av den regionala utvecklingsstrategin. Det är svårt att ge synpunkter på den föreslagna strukturen med områdesstrategier, handlingsplaner och program då dessa inte ingår i strategin. Redan framtagna strategier med bred förankring borde inkluderas som områdesstrategier. En tidplan för när målsättningarna och dess underliggande områdesstrategier ska nås borde framgå.

Malmö stad ser ett behov av att i dokumentet tydliggöra, konkretisera och komplettera aktörerna och deras olika roller, ansvarsfördelning och de fortsatta processerna i arbetet med den regionala utvecklingsstrategin. Region Skånes ansvar för att leda och hålla samman arbetet med strategins genomförande behöver tydliggöras. En stark regional samverkan och en gemensam röst nationellt och gränsregionalt är ofta en förutsättning för att kunna påverka och driva frågor som främjar en god regional utveckling.

Det är oklart i dokumentet om vad som avses med uppföljning respektive utvärdering av strategin. Malmö stad ser gärna en tydligare redovisning av detta i strategin. Fokus verkar ligga på den kvantitativa uppföljningen då de sex övergripande målsättningarna ska följas upp med hjälp av effektmål, som i sin tur ska följas upp med hjälp av indikatorer som tas fram för att mäta utvecklingen. Malmö stad noterar den höga ambitionen med att den regionala utvecklingsstrategin, och då även alla underliggande dokument med effektmål, löpande ska följas upp och utvärderas. Att genomföra en löpande uppföljning och utvärdering av insatserna med fokus på effektmålen är oerhört ambitiöst. Malmö stad menar att avsnittet kring uppföljning och utvärdering behöver förtydligas.

Nulägesbild: Skåne här och nu

Bilden som ges av Skåne och av Malmö i synnerhet behöver nyanseras. Beskrivningen av att Skåne har 8 större städer som betecknas som regionala kärnor är onyanserad avseende städernas betydelse för Skånes utveckling och tillväxt. Skillnaderna måste beskrivas och betraktas för att bilden ska kännas igen. Nulägesbilden visar inte de stora befintliga inom-regionala skillnaderna som finns i Skåne. Olika delar i Skåne har olika behov och utmaningar. Dessa behöver belysas och tydliggöras i nulägesbilden.

Malmö är med sina 344 000 invånare Sveriges tredje största stad och har en särställning i ett nationellt storstadsperspektiv. Malmö är motorn för tillväxt av arbetstillfällen och befolkning i Skåne, och tillsammans med Köpenhamn utgör vi motorn i Greater Copenhagen geografien.

Detta måste hanteras i beskrivningen av Skåne och i den regionala utvecklingsstrategin. Malmö delar många storstadsutmaningar tillsammans med Göteborg och Stockholm, som inte kan likställas med andra orter. Låg sysselsättning och hög arbetslöshet i delar av befolkningen, svag skattekraft och stora skillnader i hälsa kopplat till utbildningsnivå är några av dessa utmaningar.

Öresundsperspektivet behöver tydliggöras i nulägesbeskrivningen, såväl när det gäller arbets- respektive bostadsmarknaden, i utbildningshänseende samt vad gäller infrastrukturfrågor. Pågående och planerade satsningar ska hanteras. Öresundsförbindelsens betydelse behöver nämnas liksom Fehmarn Bältförbindelsen och Öresundsmetron mellan Malmö och Köpenhamn. Hänsyn behöver tas till nationella processer och styrdokument.

Ordförande

.....
[Förnamn Efternamn]
.....

[Fyll i titel]

.....
[Förnamn Efternamn]
.....

[Här anger du om det finns reservationer/särskilda yttranden]